

Visitation Gellivare kyrka 1850-03-03

<sida 1 >

Anteckningar till Protocollet wid hållen Visitation i Gellivare den 3^{die} Martii 1850. Närvarande vice Pastorn och Scholmästaren Johan Læstadius, samt en liten del af den blandade Lappska och Finska Församlingen.

S:D. Efter slutad Gudstjenst, hölls af undertecknad, ett för tillfället lämpligt tal på Lappska språket, efter hvars slut några frågor framställdes rörande Församlingens tillstånd, hwilka frågor besvarades af Församlingen samt af vice Pastor Læstadius; och ansågs i anledning af de afgifna svaren, följande böra uti Protocollet anteknas.

Mom.1. Allmänna Gudstjensten hade sedan sista Visitationen blifvit ordentligen hållen, jemte Skrift och Communion, på Lappska och Svenska af vice Pastorn Johan Læstadius, äfvensom Pastor Björkman håller Predikningar på Finska språket wid alla större Högtider, då Finska Allmogen är wid kyrkan församlad.

Mom.2. Den gamla oseden, som länge ägt rum i Gellivare, att en stor del af den till Kyrkoplatsen församlade Allmogen icke uppträder i Herrans hus, utan håller sig, förledd af lönnkrögare, uti fylleri och dryckenskap, kringspridd på kyrkoplatsen, under sjelfva Gudstjensten,

<sida2 >

fortfar ännu, och beklagligen lärer denna osed icke kunna utrotas, så länge som Spirituosa, ehuru förbjuden wara, under namn af win, utmånglas af egennyttiga Krögare, hwilkas syftemål är, att tillegna sig den enfaldiga Allmogens egendom.

Mom.3. Husförhör förrättas af Pastor Björkman med Finska andelen af Församlingen, samt af vice Pastor Læstadius med den Svenska allmogen, allt efter indelta rotar. Med Lappska Allmogen blifva hus förhör hållna, hwarhändst tillfället erbjuder sig, dels i Killingesuando, dels i Kyrkan efter pålysning, stundom ock i bondbyar som ligga Lapparnes Kåtor närmast; dock klagade vice Pastorn, att Lapparne sällan infinna sig på husförhör. En gammal nybyggare anmärkte, att Pastor Björkman förliden winter, farit förbi fya hushåll af Ullati [[Ullatti](#)] husförhörslag, af den anledning, såsom klaganden förmodade, att Herr Pastorn blef stimulerad af sitt ännu inneboende brennwins begär, att taga sig förfriskning af brennwinsflaskan.

Mom.4. Den tredje Böndagen som firas i Killingesuando besökes af få Lappar; och hade en del önskat, att den tredje Böndagens firande i Killinge, måtte helt och hållet upphöra. Denna önskan tyckes innebära en hos Lapparne i

<sida3 >

Gellivare, öfwerhandtagande likgiltighet för all Gudstjenst, eller ett återskridande till det fordna hednalifwet; och kunde således Lapparnes önskan i denna del af undertecknad icke gillas.

Mom.5. Nattwardsungdomen beredes af Pastor Björkman på Finska, samt af vice Pastor Læstadius på Svenska och Lappska. Föräldrarnes föregifwande, att de icke mäktade underhålla sina barn på Skriftscholan längre än i fjorton dagars tid, utwisar denna Församlings likgiltighet för all

Visitation Gellivare kyrka 1850-03-03

grundlig Religions underwisning.

Mom.6. Uti Gelleware Församling skola ännu finnas verkliga hedningar, hwilka utan Christendoms kunskap blifvit sammanwigde af Pastor Björkman. Enär sådant skett twärt emot kyrkolagens tydliga föreskrift, under den tid Pastor Björkman ensam handhafde Pastoralwården; så hemställes till Maxime Venerandi Consistorii pröfning, huruvida bemälte Pastor Björkman kan wara befriad från skyldigheten att underwisa dem han sålunda försummat att underwisa.

Mom.7. En del af den tillstädeswarande Lappska [~~Allmogen~~ [överstrykt ord](#)] ungdomen förhördes af underteknad i Prestgården: och befunnos några ega färdighet uti bokläsning; men förmågan [<sida4>](#) att fatta innehållet saknades hos de flesta.

Mom.8. Vice Pastor Johan Læstadius instämde med sin företrädare Westerlund uti det sanningsenliga omdöme, att Gelleware Församling, hwad Christendoms kunskapen angår, står på en ganska låg ståndpunct; något tecken till andeligt lif har icke heller wisat sig; och folkets seder äro mera försämrade än förbättrade. Till sedeförderfwets öfwerhandtagande anses en wiss Krono Länsmans wisade Religions förakt och brutala uppförande, hafva mycket bidragit.

Mom.9. Vid sista Bokslutet befanns Kyrko Cassans Behållning uti Contanter och Reverser utgöra 284 Rdr 14 Sr. Banco. Fattigcassans behållning wid sista bokslutet utgjorde 9 Rdr 14 Sr 2 rst Banco.

Gellivare den 3^{dje} Mars 1850.

L. L. Læstadius.
n.v. Visitator

Redovisning för i Gellivare Emottagne Lappska böcker ifrån den 20de April 1849 till nedanskrefne dag

1849 April 20		Emottagne Exemplar	Emottagne Exemplar	Emottagne Exemplar	Emottagne Exemplar	Emottagne Exemplar	Utlemnade Exemplar	Utlemnade Exemplar	Utlemnade Exemplar	Utlemnade Exemplar	Utlemnade Exemplar	Influtne medel Banco	Influtne medel Banco	Influtne medel Banco
		Bibl. Historia	Rhens Catech.	Högströms Frågbok	ABC böcker	Nya Testam	Bibl. Historia	Rehns Catech.	Högströms Frågbok	ABC böcker	Nya Testam			
	Af Herr Pastor Westerlund quarlemnade	96	24	18	24	22								
	Försålde Bibl. Historia á 16 Sr						2						32	
	Catecheser á 8 Sr							3					24	
	Högströms Frågböcker a 4 Sr								2				8	
	ABC böcker á 4 Sr									8			32	
	Gratis utdelade åt Frieleverna vid Skolan						7	5	4	5				
	Gratis utdelade åt andra fattige barn							2		2				
	Behållning till nästa redovisning						87	14	12	9	22			
Summa		96	24	18	24	22	96	24	18	24	22	2	-	-

Gellivare den 22 Februarii 1850

J. Læstadius

vidi / L. L. Læstadius.

Original / Domkapitlets i Härnösand arkiv / Landsarkivet i Härnösand /